

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - **Sant Joan**

Juliol / 1995 - núm. 181

Asseguts
i ben
avinguts

Associa
Princes
07240 S

MEL I SUCRE - Juliol, núm. 181. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Miquel Company.

Tirada actual: 500 exemplars.

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: Nou consistori

Contracoberta: Alerta al foc de Jaume Falconer

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Els articles publicats a la revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Dermatitis en cans i moixos, per Wolf Michael Knauff
- Ajuntament, per Francesc Nicolau i Joan Sastre
- Nou consistori, per Francesc Nicolau i Joan Sastre
- Esser de dretes a Sant Joan, per Mateu Sastre
- El trasvàs de vots cap al Partit Popular a les eleccions d'enguany, per M.S.
- Onomàstica santjoanera a través d'un llibre de la Guàrdia Marítima (segle XIX) (I), per Francesc Canuto
- Teranyines presentà els seus primers fruits, per Joan Font
- *Sant Joan, un temps i Els Goigs de la Mare de Déu de Consolació*, per Josep Estelrich Costa
- Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera
- Meteorologia. «Al juny, la pluja és lluny, i si plou, cada gota és com el puny», per M. Company i M. Alzamora
- A Josep Estelrich Mieres (president de la Cooperativa i d'Unió de Pagesos), per Bàrbara Matas Sastre
- Festa de l'estiu '95, per Bàrbara Matas Sastre
- Agenda

**El consell de redacció
es reunirà dia 9 d'AGOST, a les
21.30 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

El cor infantil del col·legi públic durant la intervenció que va fer a la sala de plenàries de l'Ajuntament en motiu de la Festa del Sol que balla.

— Els actes programats per la *Festa del Sol que balla* varen tenir una més que digna assistència, amb la participació de petits i grans.

D'entre els actes organitzats per l'APA, que comptaren amb la col·laboració de l'Ajuntament, el col·lectiu Teranyines, la Caixa, Sa Nostra, Banca March, Col·legi Públic Son Juny i el Govern Balear, hem de destacar els actes organitzats pel col·lectiu Teranyines, amb la presen-

tació del mateix, la conferència de la dra. Maria Barceló sobre «Valors de la història local», la presentació de la *Carpeta de Goigs de la Mare de Déu de Consolació* a càrrec de Joan Bauçà Barceló i amb la intervenció del Cor Parroquial interpretant-ne una sèrie de goigs i, finalment la presentació del llibre de *Sant Joan, un temps*, de Carles Costa, a càrrec de Mn. Baltasar Coll. Hem de destacar, també, l'actuació de la Coral de l'Escola dirigida per Francesca Font; les intervencions dels grups de teatre de l'Escola dirigits per Antoni Bonet; la sortida del sol al santuari amb diversos actes: amollada de coets, cucanyes, xocolatada, missa; les actuacions del grup de flabiolers i del grup d'animació infantil Paperins; l'ofici en honor del patró i una ballada popular a càrrec del grup Aires de Pagesia.

— El brollador de la plaça del Centro fa més de 3 mesos que no funciona. Aquests no són els únics elements d'infraestructura que estan en mal estat. També a la plaça del Centro hi ha faroles que no fan llum i, a la plaça des Pes dels Porcs el brollador funciona a mitges; a hores d'ara no s'han emprés mesures per arreglar-ho.

El Cor Parroquial interpretant els Goigs presentats el dia de Sant Joan.

— La vigília de la festivitat de Sant Joan, el conjunt «Sukifum», compostat per joves de Petra, actuà enmig de la plaça del Centro fins altes hores de la nit. L'organització anava a càrrec del bar Centro.

El grup de flabiolers durant la seva intervenció a la festa del sol que balla.

— Enguany la Universitat Catalana d'Estiu, que cada any es fa a Prada, serà del 16 al 26 d'agost. Els qui fan comptes anar poden informar-se àmpliament a l'OCB, tel. 72 32 99.

— El 16 de juny va tenir lloc l'obertura de la piscina municipal que, enguany, se'n fan càrrec na Margalida Gayà Rotger «de la fàbrica de ses gomes», Catalina Morey «Rubertera» i Gori Nicolau de «son Baró».

— L'anyada de cereals de 1995 ha estat irregular, sobretot pel que fa al favó i cereals. Aquesta circumstància s'ha vist agreujada per la manca de pluja i la irregular meteorologia. El dia 4 de juliol varen caure intensos ruixats acompanyats de tempesta i calabruix que van donar pluges de 30 a 90 litres/m², la qual cosa ha fet que hagi plogut més amb 1 hora que en 6 mesos.

Malgrat tot, les batedores han tingut feina a voler.

— Rosa Ferriol i Catalina Morlà han anat a Anglaterra a aprendre anglès, per tal de perfeccionar

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS -:- BARRERES
BALCONS -:- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA -:- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23
Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venda d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...

El grup alemany Winzertanzgruppe durant la seva actuació a la casa de Cultura.

aquesta llengua. Aquesta modalitat d'aprenentatge s'ha imposat aquests darrers anys motivat, sobretot, per la promoció que en fan les institucions.

— El grup alemany de ball popular «Winzertanzgruppe» que estigué uns dies entre nosaltres, va fer una actuació a la casa de Cultura, alternant la seva actuació amb el grup local d'Aires de Pagesia. L'Ajuntament els hi va

retre una placa commemorativa de la seva visita. Al mes de setembre, el grup Aires de Pagesia els hi tornarà la visita.

— La notícia de que s'han produït robatoris al poble és una notícia massa repetida. Si durant el mes de maig es produïren robatoris a diverses cases, aquest mes han tornat entrar a la casa de Joan Serra i Margalida Bou, emportant-se 18.000 ptes., mentre que el mateix vespre entraren a la tenda 100 del carrer Major, hen on no se'n dugueren massa coses; al comandant Joan Mates Antich, Peremates, li substragueren de la caseta de son Baró 2 escopetes i altres objectes. D'altra banda, els lladres entraren al bar del Pinaró, carregant diverses peces, que més tard varen ser rescatades per la Guàrdia Civil, després de ser avisada pels propietaris. Vist la marxa que agafa això, haurem de fer vigilància nocturna, ja que pareix a ser que saben on van.

— L'Escoleta d'estiu '95 per a nins i nines de 3 a 12 anys funciona amb absoluta normalitat des del 3 de juliol. Les monitores són na Cati Torrens i na Marta Company que, enguany, s'han fet càrrec de l'organització. Al llarg d'aquesta s'han programat tallers, excursions, cant i ball, etc.

<p>PLANXA • PINTURA</p> <p>Rafel gaià gaià</p> <p>Gràcies per la seva confiança</p> <p>c/. Solana, 31 • Tel. 52 65 35</p> <p>07240 - SANT JOAN - Mallorca</p> <p>servi de trua: Verger Tel. 64 74 01</p> <p>Carrosseria i Pintura Autoritzada</p> <p>GARANTIZAT</p>	 <p>JAUME SASTRE BAUZA Llanterner i Pintor</p> <p>C/ de Josep Rosselló i Ordines Tel.: 52 65 53 Sant Joan</p>
---	--

Antoni Karmany, campió d'Espanya de veterans en una de les seves actuacions.

— El triguanyador del premi de la muntanya a la Vuelta a España, Antoni Karmany, va aconseguir el dia 20 de juny a Segovia, la medalla d'or dels campionats d'Espanya per a veterans. Aixímateix, el dia 11 de juny aconseguí el campionat de Balears de fons en carretera. Ara, el dia 24 d'agost, representarà a la federació espanyola en els campionats del món que es faràn a Àustria.

— El darrer número de la biblioteca Marian Aguiló, que correspon al núm. 19, editada per l'Abadia de Montserrat amb l'assessorament del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB recull l'*Obra poètica* del Pare Rafel Ginard Bauçà,

recopilació que ha duit a terme el professor de la UIB, Pere Rosselló Bover. Aquest llibre ha tingut el suport de la Comunitat Franciscana de Mallorca i dels Ajuntaments d'Artà i de Sant Joan. El col·lectiu Teranyines ha previst la seva distribució al nostre poble i, també, una conferència del professor que ha recopilat tota aquesta obra.

— El sopar de solidaritat organitzat per la Parròquia va recollir una quantitat de 362.000 ptes, després d'una alta participació i d'una col·laboració desinteressada per part dels santjoaners. Aquesta iniciativa, promoguda pel rector Onofre Torres, va tenir una bona acollida, per la qual cosa no seria estrany que es repetís l'experiència.

El sopar de solidaritat promogut per la Parròquia va ser un èxit.

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

NICOLAU

ORNAMENTALS

DERMATOSIS EN CANS I MOIXOS

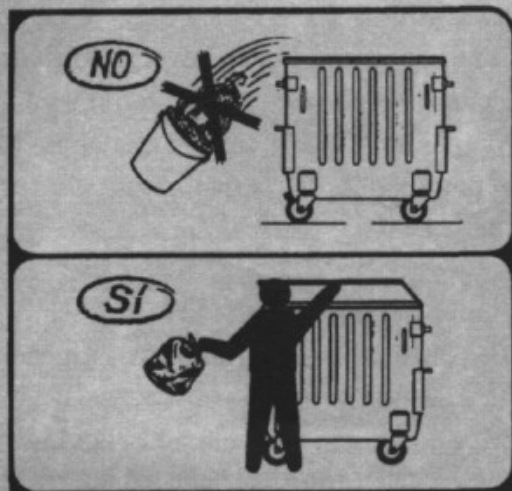
Les probabilitats de que els nostres animals domèstics agafin dermatosi augmenten de cada any.

Les causes són, per una banda, la contaminació ambiental i per l'altra errades en la manera d'alimentar-los. En quant en aquest darrer punt hi ha dos factors molt importants. Primer l'alimentació amb productes porfins tant crus com cuits. En tot cas aquesta alimentació no s'ha de donar mai, ja que els podria produir infeccions mortals, i també l'augment parcial de la histimina i histidina la qual cosa els produeix menjançó. Com a conseqüència de la picor els animals es graten fent-se una ferida que pot esdevenir en una infecció greu. Segon, molts dels menjars que pot preparar contenen conser-

vants i colorants, que els hi poren causar reaccions al·lèrgiques. Al comprar aquests aliments s'ha de tenir cura de la seva composició. N'hi ha de molt bons que no contenen cap tipus de colorants, ni conservants. S'ha d'anar alerta a que els animals quan surten no es posin en contacte amb verins com per exemple el talli.

Si s'aplicàs regularment un tractament antiparàsits com a mesura preventiva com pugui esser un senzill collar amb gran seguretat es podrien evitar uns tractaments llargs i molt costosos.

Wolf Michael Knauff
Ecòleg/Naturòpata Veterinari

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

**Si teniu fotografies
antigues**

(anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a

Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

**FOTOGRAFIES
D'ANTANY**

AJUNTAMENT

La concurrència per a l'adjudicació del servei de la piscina és molt limitada.

Resum de la Sessió Ordinària de dia 26 de maig. Hi assistiren el batle Gabriel Mora i els regidors Joan Matas Antich, Miquel Torrens, Guillem Mas i Francesc Nicolau. La sessió va començar puntualment a les 21.30 h. i es tractaren els punts següents:

1. Aprovació de l'acte de la sessió anterior.

Va ser aprovada per unanimitat, fora cap objecció.

2. Resolucions de batlia.

Secretaria va donar compte dels vuit decrets despatxats des de la darrera sessió ordinària.

3. Recaptació de tributs i baixa de quotes fiscals.

S'acordà aprovar la liquidació de recaptació «en voluntària» amb un saldo a favor de l'Ajuntament d'1.947.037 ptes. També es va aprovar la liquidació de recaptació «en executiva» amb un saldo a favor de l'Ajuntament de 106.225 ptes.

Es va acordar donar de baixa les quotes fiscals corresponents a tributs municipals dels anys 1988-1993, per un import de 760.740 ptes. i efectuar les corresponents anotacions a la comptabilitat.

4. Liquidació de la gestió de l'Impost de Béns Immobles (IBI).

Es va presentar la liquidació del Servei de Recaptació de la Conselleria d'Economia i Hisenda de la CAIB, per la gestió de l'IBI d'Urbana i Rústica del passat exercici de 1994, amb un import de 159.000 ptes., de les quals s'han retingut 141.671 ptes. de recàrrecs de «constrenyiment». La corporació va acordar per unanimitat aquesta liquidació amb un saldo a favor de la Conselleria de 17.329 ptes.

5. Adjudicació de Servei de Piscina Municipal.

En vistes que just hi va haver un grup de gent que concorregué a aquest servei, fou adjudicat a Margalida Gayà Rotger i Catalina Morey Company, amb les condicions ofertes per l'Ajuntament.

Assumpte urgent.

Per unanimitat es va acordar l'urgència del punt següent:

Modificar el projecte de Pavimentació Asfàltica dels carrers de Sant Joan.

Aquest projecte comptava amb un pressupost de 16 milions de ptes. i el Consell Insular de Mallorca va comunicar a l'Ajuntament la seva inclusió en el Pla Complementari de Cooperació, però per un import de només 6 milions, dels quals 4,8 són d'aportació del CIM i 1,2 de l'Ajuntament.

El senyor batle havia encarregat la modificació del projecte inicial amb les quantitats i superfícies corregides i es va aprovar tramitar totes les modificacions necessàries.

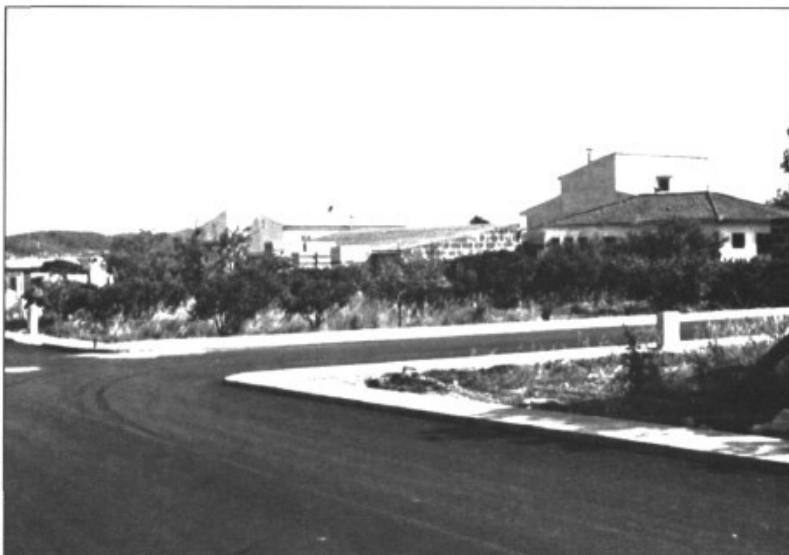
6. Precs i preguntes.

Prec al Batle, per enèsima vegada, que fes arreglar el servei de megafonia municipal, que no arriba a totes les zones habitades del poble, ja que amb aquest servei es déna compte al poble de notícies que poden ser molt importats; per exemple: es va donar compte de la reunió per explicar el Pla 5B, en el qual estan en joc molts de milions per als pobles de la Mancomunitat del Pla.

Pregunta al batle sobre què passava amb les llicències d'obres, que segons notícies seves el batle havia deixat de firmar-ne. El batle va respondre que això era competència exclusivament seva i que era batle fins dia 17 de juny.

Pregunta al batle sobre si ja s'havia fet la reunió amb els treballadors de l'Ajuntament per mirar de solucionar les desavinences entre aquests i la casa, segons un acord pres a la darrera Comissió Informativa. El batle va contestar que s'havia traslladat aquest acord a les persones interessades i que per fer aquesta reunió tenia de temps fins dia 17 de juny.

Sense més temes per tractar es va aixecar la sessió a les 22 h.

La reforma, polèmica, de les obres d'asfaltat del carrer Sud i adjacents ha acabat.

Resum de la Sessió Extraordinària de dia 14 de juny de 1995. Era la darrera sessió de la legislatura, i just es tractava d'aprovar l'acta de la anterior sessió, i deixar el camí lliure al pròxim consistori. Va començar a les 21.30 h. i hi assistiren just quatre edils: el batle Gabriel Mora i els regidors Guillem Mas, Joan Matas Antich i Francesc Nicolau.

L'acta fou aprovada per unanimitat després que, a instàncies de Francesc Nicolau, es fessin unes correccions, que foren admeses sense cap tipus de discussió.

Francesc Nicolau i Joan Sastre

NO FACIS FOC

Hi ha molt en joc

BANCA MARCH

C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan

NOU CONSISTORI

Els regidors ocuparen per primera vegada la seva nova cadira.

Sessió d'Investidura del nou consistori, el dia 17 de juny de 1995. L'acte va tenir lloc en dissabte, a les 12 del migdia, davant una trentena d'assistents. Va iniciar l'acte la secretària habilitada, Catalina Pocoví, amb una explicació de com havia d'anar la cosa. Acte seguit es va constituir la mesa d'edat, que estigué formada per Gabriel Mora i Miquel Gayà, tots dos del PP.

Tots els regidors prometeren el càrrec (es podia jurar o prometre), i els dos del PSM ho feren amb l'afegit de «Sense renunciar al dret d'autodeterminació del nostre poble».

El consistori va quedar constituït per sis regidors del PP (Gabriel Mora Belos, Joan Matas Peremaiol, Miquel Torrens de Maria, Joan Magro, Miquel Gayà Rotger i Pedro Galmés de Son Cucufí), dos del PSM (Francesc Nicolau Parrec i Joan Sastre Marió) i 1 d'UM (Amador Bauzà Cai).

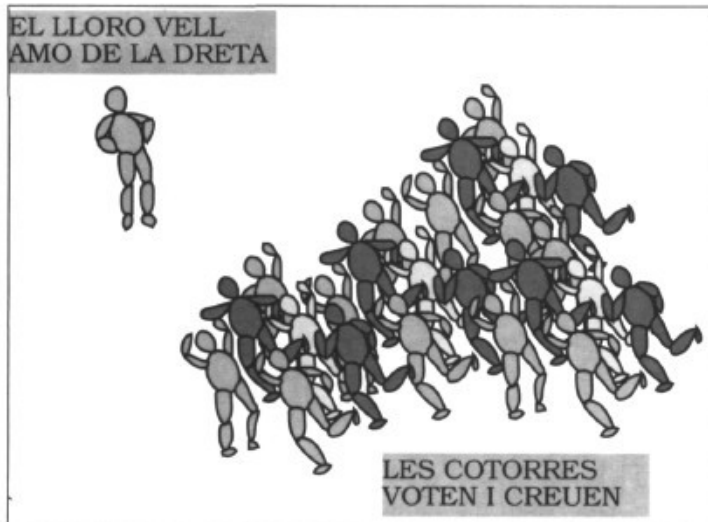
Tot seguit es va procedir a la votació de batle, en la qual fou reelegit Gabriel Mora, amb 5 vots del PP. Hi va haver dos vots per a Francesc Nicolau (els del PSM), 1 per Amador Bauzà (el d'UM) i una abstenció (el de Gabriel Mora).

L'acte va acabar amb un petit discurs del nou batle, que va dir que seria un bon batle amb la seva feina i amb l'ajut de tots els santjoaners. I amb un altre d'en Francesc Nicolau, en què va explicar que el seu grup faria una oposició forta i constructiva, sempre en el marc de la legalitat i vetlaria perquè els interessos de tots els santjoaners sempre estassin per damunt dels particulars. Per acabar, en Francesc va felicitar tots els regidors electes i va desitjar que cada dia fessin feina per millorar el poble.

Després que el batle aixecàs la sessió, hi va haver un petit refresc amb patates fregides, bessons torrats i cava per a tots els assistents.

Francesc Nicolau i Joan Sastre

ESSER DE DRETES A SANT JOAN

En el número passat d'aquesta revista vàrem veure que si un és d'esquerres, a Sant Joan, ha de tenir un bon fetge. En canvi, si hom es vol fer de dretes té el camí ben aplanat: n'hi ha prou amb apuntar-se al cavall guanyador i seguir la línia marcada pel *boss* (que ve a esser l'«amo») de torn, es digui Canyelles o es digui Albertí. El que passa, però, és que qualche vegada la jugada surt esguerrada si no s'encerta el cavall. Els casos del PDP, del PSOE (que a pesar de la «S» era ben de dretes a Sant Joan), d'US, d'UM a les passades eleccions, etc... no fan més que reafirmar la hipòtesi: cal saber triar el cavall guanyador.

Esser de dretes, a Mallorca, i sobretot del Partit Popular, és a més a més una bona aposta per al futur laboral i social: quasi segur que els «amos» et donaran feina i et deixaran anar a les seves festetes de sopes i arròs brut; això serà si vals ni que sigui una miconna, perquè els incompetents no els vol ningú, ni tan sols la dreta. És clar que, a canvi, et demanaran, a més que els votis, que els arpleguis uns quants vots i que creguis sempre que et mandin. Això té un nom, consagrat pels historiadors i que, a més d'esser «història» és també present en aquesta illa; aquest nom és caciquisme, és a dir: tu me creus, jo te col·loc. Naturalment s'han de tenir pocs escrúpols per avenir-s'hi; però els llibres

d'història són plens de personatges sense escrúpols ni manies ètiques, així que van ben acompanyats.

Esser de dretes, a Sant Joan, és també una manera de no tenir problemes. De cinc parts fetes del nombre total de santjoaners que voten, quatre voten i han votat sempre la dreta. L'altra part que queda, ben minsa, són els rojos, els peluts, els «altres». I no cal repetir el que hem hagut de patir la gent d'esquerres a la vila pel sol fet d'esser d'esquerres.

L'any 1936 la gent de dretes, a Mallorca, almenys una bona part, es varen encarregar d'exterminar la llavor de l'esquerranisme torturant i assassinant tots aquells «rojos» que tingueren la desgràcia de caure en les mans dels animals de la Falange o similars i no trobaren «padrins» que els «adoptassin» (fins i tot qualche «padrí» va esser assassinat, com és el cas del capellà Poquet de Llubi). Un «roig» era, per exemple, un mestre d'escola, un sindicalista, aquell que no anava a missa... no us pensàssiu que fossin dimonis o terroristes, eren gent ben normal i corrent, i se'ls varen carregar. I no us cregueu, tampoc, que a Sant Joan n'estam lliures de culpa: també hi va haver assassins santjoaners.

Han passat seixanta anys i les coses, com era d'esperar, han canviat. Actualment hi torna a haver gent d'esquerres a Sant Joan. Sempre n'hi ha hagudes, uns anys més amagats que d'altres, però sempre hi ha hagut gent d'idees progressistes a Sant Joan. De tota manera hi ha coses que segueixen igual que fa seixanta anys: el mètode de captar vots de la dreta és si fa no fa el mateix: favor per favor, vots per feina, vots per sopes o porcella rostida. En definitiva, el vot captiu del caciquisme, dels «amos». Si mateix s'han civilitzat una mica i ara ja no assassinen, podem dir que s'han convertit una mica més en persones i una mica menys en animals.

I per què he arribat fins a l'any 1936? Idò per recordar que la dreta sempre ha governat a Sant

Joan, des de fa seixanta anys i més (durant uns pocs anys, un regidor d'esquerres, del PSM, va tenir un poc de poder dins la Sala; va durar poc, però, i gairebé només es va poder dur a terme un acte simbòlic però importantíssim: el canvi dels noms dels carrers, que varen passar d'estar retolats en castellà i fer al·lusió a símbols feixistes, a estar retolats en mallorquí i sense cap símbol feixista; com és de suposar, altres qüestions, com la urbanística, no es varen poder fer des d'una òptica d'esquerres). Si mateix aniria bé que qualche any els santjoaners es plantejassin l'avinentesa de donar una oportunitat a l'esquerra per governar el poble; fins i tot –governar sols és ara per ara impossible–, podem pensar que la gent d'esquerres s'avindria a fer qualche pacte amb qualche drete –no amb qualsevol drete, però–, amb el benentès que, per uns anys, aquesta drete deixàs de banda els seus «tics» més deplorables

Des de 1979, la drete sempre ha governat a Sant Joan.

i habituals, com la compra de vots, l'insult personal, la mentida sistemàtica... en definitiva: deixàs de «fer por» als santjoaners.

Mateu Sastre

El trasvàs de vots cap al Partit Popular a les eleccions d'enguany

El PP ha tret set-cents vots en aquestes eleccions. Mai un partit no n'havia trets tants (la UCD de l'any 1979 s'hi va acostar prou, però no superà el llistó dels set-cents vots). D'on han tret tots aquests vots? Un simple recompte ens ho deixa clar: Unió Mallorquina ha tret uns cent cinquanta vots, que segurament provenen de l'extingit CDS i alguns són d'UM des de sempre; el PSM s'ha mantingut, ha perdut una vintena de vots, de gent que segurament no ha anat a votar; per tant, l'augment de vots del PP no ha vingut per cap d'aquests dos costats. Unió Santjoanera ha perdut la meitat dels vots, com també Arrel; queda clar on han anat aquests vots: al Partit Popular (en menor mesura, també a l'actual UM). Que quedi clar, idò, quin han estat sempre l'únic partit d'esquerres a Sant Joan, l'únic partit que no ha engreixat mai el cabal de vots de la drete: el PSM-Nacionalistes de Mallorca. M. S.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població: .....cp:.....
 Banc o Caixa: .....oficina.....
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

firma

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

ONOMÀSTICA SANTJOANERA A TRAVÉS D'UN LLIBRE DE LA GUÀRDIA MARÍTIMA (SEGLE XIX) (I)

Manuscrit lligat
que es troba a
l'Arxiu
Municipal.

Una de les sèries documentals, molt interessant des del punt de vista onomàstic, són els llibres de talles del repartiment de les *guàrdies de mar* [1] que es troben dipositats a l'Arxiu Municipal de la nostra vila.

Amb la finalitat d'aportar noves dades al coneixement de l'antroponímia històrica santjoanera, hem procedit al buidatge d'un d'aquests llibres, concretament el de l'any 1819, del qual us n'oferirem posteriorment l'inventari.

L'interès del contingut d'aquest llibre se centra sobretot en la localització dels noms populars dels carrers anteriors al nomenclàtor del 1864 i dels seus moradors. Pel que fa a l'antroponímia, veurem els noms més representatius o característics, tant masculins com femenins, els llinatges i els malnoms.

La tasca d'aquest treball, l'aportació que presenta, permet una ullada diacrònica sobre l'antroponímia vuitcentista de la nostra vila, estudis dels quals anam una mica fretuosos.

Les talles de les guàrdies de mar. La talla és un impost de caràcter extraordinari per afrontar despeses impostants ocasionades per guerres, provisió de blats, etc. És percebuda per una necessitat molt precisa i actual, ja sia d'interès purament local (és el cas de l'efectuada per obres a la Fonteta de Consolació) o per assumptes que abracen tot el Regne.

En el cas que ens ocupa, era de caràcter permanent, és a dir, es realitzava anualment i anava destinada exclusivament a afrontar les despeses derivades del problema de la defensa de l'illa: torres de defensa, servei

de talaies i escortes o guàrdies secretes, que formaven el cordó de vigilància de la franja costanera.

El sistema de senyals utilitzat pels talaiers, per tal de donar avís de les incursions sarraïnesques, estava reforçat per les guàrdies secretes. Les guàrdies secretes eren unes barraques —anomenades «clapers» algun cop, a la documentació antiga— situades estratègicament a la costa, on hi havia una persona dedicada a la vigilància.

Les viles de l'interior contribuïen amb la talla de la guàrdia de mar al manteniment d'aquests llocs de vigilància.

La costa de Santanyí, molt castigada per les accions piràtiques, comptava amb 10 barraques o guàrdies secretes, que eren pagades i mantengudes per la vila de Santanyí (2), Porreres (2), Sineu (3), Algaida, Santa Maria i Sant Joan.

La vila de Sant Joan mantenia la barraca ubicada a Cala Mabra (sic). Aquest topònim ha esdevengut actualment es Caló des Màrmols [2].

Adjudicació de la cobrança de les talles. La cobrança de les diverses talles es feia publicant l'albarà de l'encant o subhasta, per tal de nomenar el clavari o executor de la dita cobrança. Qualsevol persona de la vila podia accedir a la cobrança d'aquests llibres si complia les condicions o pactes que l'Ajuntament publicava a principi d'any, i que transcrivim a continuació [3]:

Tot home y qualsevol Persona qui vulla la cobrança de los Llibres, á saber, de la Talla General, Utencilis, Comuna, Censos y Guardia Maritima, corresponents en el proxím any de 1816 deurá cumplir ab los sig^{ts} pactes:

1º *Primo tindrà obligació qualsevol sia lo exactor de donar idoneas fianzas, bonas i agradables á les sr^{es} components lo Aymt. sots pena de pagar las rebaxes i demés gastos que se ocasionarán per dit efecte.*

2º *Tindrà obligació lo exactor de satisfacer de propi el salari de sentencia de dits Llibres.*

3º *Será de la obligació de dit exactor el cobrar el vecindari y aportar els diners al compatent Abilitado allí ahont será la sua morada; y el propi modo todas las partidas de diner procedents de dites Tallas allà ahont se li será manat per lo dit Aymt.*

4º *Será de carrech de dit exactor el pagar de propi los gastos que acás fassen los creditors censelistes pasat el termini de dotza dias secutius al remate de dit Llibres.*

5º *Deurá pagar dit Exactor lo importe de la Talla Genl. al exactor forense Dⁿ Bernat Garau dins el termini de dotsa dias, contadors al citat remate de dit Llibres, de modo que si se ocasionen gastos per dita omisió serán de carrech, pasat dit termini, de lo exactor qualsevol sia.*

6º *Tindrà obligació de avisar el secc^t de qualsevol error que advertesca en dits Llibres, ya que de correspondencia, ya de Tallas.*

7º Tindrà obligació lo exactor qualsevol sia, comparexer cade quatre mesos davant lo Ayunt. sempre que sia requerit a fi de rendir contes de las partidas que haye pagades, sots pena de vuit sous per quiscuna vegada que no comparegue.

8º Serà de la sua obligació el aportar los diners á la Guardia de Cala = Mabra ó á casa sua conforme vayen guañantse.

Diguey qui vulla que se lliureran al qui menor preu oferirá.

Sⁿ Juan 30 Desebre de 1815

De Ordre de lo Aymt. Juan Font Sectt.

Efectuada la subhasta i nomenat el clavari, se li entregava el llibre per procedir a la recaptació.

L'impost, de 4 sous per foc o casa, representava una quantitat que oscil·lava entre 59 i 73 lliures anuals (període dels anys 1806-1829).

Una vegada efectuada la recaptació a la vila, el clavari feia la volta pel terme municipal, visitant les possessions i habitatges foravilers; les recaptacions eren anotades en el llibre, a la relació de «Possessions».

Finalitzada la tasca, es donava relació dels qui no havien pogut pagar l'impost. L'any següent, l'Ajuntament feia pública la llista d'insolvents.

Transcrivim a continuació la llista d'insolvents de la talla de la guàrdia marítima de l'any 1819 [4]:

Insolventes Guardia

f.

- 3 V^a de Juan Antich Gual Valero
- 3 Ant. Fiol Donat
- 9 Miquel Gual de Jordi
- 10 Juan Gual Fuster
- 12 Catt^a Mayol Comellas
- 13 Ant^{na} Matas D^a
- 21 Miql Matas Picapadrer
- 24 V^a Fullana
- 25 Margt^a Ferrer Pipa
- 27 Antt^o Buruxó
- 34 Son Font manor

Descripció del llibre. El llibre de la guàrdia marítima és un petit volum de plec de paper blanc de l'època, 1r terç

del segle XIX, d'11 x 30 cm. Té 36 pàgines numerades a mà. Les cobertes són de pergamí. En ambdues cobertes queden restes de les cintes de lligam que servien per mantenir el llibre tancat. Al centre de la meitat superior de la portada hi figura la següent inscripció manuscrita:

Sⁿ Juan Añy de 1819

Guardia Maritima

Clevari

Miql. Fiol Auba

olim de Son Gual

El primer plec del llibre conté la següent inscripció manuscrita:

Llibre de la Guardia Maritima de la pnt Vila de Sⁿ Juan, el qual para satisfacer el Diari de la engl. contribuïex á la ribera de Santañy y barraca de Cala : Mabra, se erigeix a quatre sous per Casa, ó foch; y haventse posat en encant publich juntament ab tot lo dames compartiment, fonch remetá á favor de l'Hor Miquel Fiol olim de Son Gual, fill de Miquel com á postor mes beneficios á dos sous per lliura de exacció ab la condició que deurá dit exactor á costes propies aportar los diners en aquella vila; y haventse y donat fianzas á satisfacció de este Aymt. se li entregue este llibre per la sua cobranza.

Villa de Sⁿ Juan 14 Janer de 1819

Juan Font Scri.

A cada pàgina hi ha espai per registrar cinc persones. En total, hi ha 341 espais. De fet, però, només hi ha registrades 320 persones; la resta d'espais són els relatius a les possessions o habitatges foravilers. Cada registre conté la següent informació: prenom i primer cognom del contribuent; en poquíssims casos hi ha tractament i/o el segon cognom; el malnom (no en tots els casos); el nom del carrer on habita; i el preu que ha pagat.

La lletra del document és força clara.

Onomàstica

Els prenom masculins. Sobre un total de 262 homes esmentats, apareixen 29 prenom diferents. El més repetit és «Joan», el qual majoritàriament es trava escrit amb *u*. El segueixen «Antoni» i «Miquel».

Molts dels prenom apareixen abreujats: Antt^o, Guill^m, Miql., Fran^{ch}, Gabl., Bartt^o.

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

Els prenom més freqüents són: Juan (18,7%), Antoni (13,5%), Miquel (12,5%), Guillem (8%), Francesch (6,1%), Bartomeu (5,3%), Rafel (5,3%), Pera (3%), Jaume (2,6%) i Matheu (2,2%).

Segueix la llista completa per ordre alfabètic. Al costat de cada prenom s'expressa, entre parèntesis, el nombre d'ocurrències:

Amador (4), Antoni (35), Arnau (3), Bartomeu (14), Bernadí (3), Bernat (2), Cosme (3), Damià (3), Francesch (16), Gabriel (5), Geroni (1), Guillem (21), Honofre (1), Jaume (7), Jordi (1), Josef (2), Juan (49), Llacinto (2), Llorens (2), Macià (1), Matheu (6), Miquel (33), Monserrat (1), Nedal (1), Pau (4), Pera (8), Rafel (14), Ramon (3).

Pel que fa als composts, són aquests, per ordre d'importància:

Pera Andreu (3), Pera Josef (2), Pera Antoni (2), Miquel Juan (2) i Pera Juan (1).

Els prenom femenins. Cal subratllar la reduïda presència

Ant^{na} Anna Nicolau V^a (f. 1 r.)
 Anna Bausá Rosa (f. 1 r.)
 Francina Barceló (f. 1 r.)
 V^a de Rafel Gana (f. 1 v.)
 V^a de Juan Antich Gual Valero (f. 2 v.)
 V^a Pera Ant^o Bernat Veri (f. 3 r.)
 V^a Barbera Antich (f. 3 r.)
 V^a Rafel Ginart (f. 3 v.)
 Catt^a Gayá Calina V^a (f. 4 r.)
 Paula Barceló Virreina (f. 4 r.)
 Catt^a Bausá se Mestra (f. 4 v.)
 Barbera Gayá Calobre D^a (f. 4 v.)
 V^a de Francesc Cotà (f. 5 r.)
 V^a de Pera Andreu Matas filmorat (f. 5 v.)
 V^a de Antto. Ferragut Mal (f. 5 v.)
 V^a de Cosme Mas Muliner (f. 6 r.)
 Maria Salom faleta D^a (f. 6 r.)
 Anna Bausá Rosa (f. 6 v.)
 Elisabet Ros Riu (f. 7 r.)
 V^a Gorra (f. 7 r.)
 V^a de Bartto. Bausá Capallet (f. 7 v.)
 V^a Bosa (f. 8 r.)
 V^a de Rafel falet (f. 8 r.)
 V^a Arnaueta (f. 8 v.)
 V^a Pastora (f. 9 r.)
 Maria Fiol V^a den Curt (f. 9 r.)
 V^a den Garbí (f. 10 r.)
 V^a de Antto. Payeras (f. 11 v.)

Anna Munar (f. 11 v.)
 Catt^a Mayol Comellas (f. 12 r.)
 Barbera Gual Porresana (f. 12 v.)
 Seb^{na} Baranguer (f. 12 v.)
 Ant^{na} Matas D^a (f. 13 r.)
 V^a de S^a Santus (f. 13 r.)
 Miquela Nicolau V^a (f. 13 r.)
 V^a Negra (f. 13 v.)
 Barbera Miralles V^a (f. 13 v.)
 Magd^{na} Ribas V^a (f. 14 r.)
 Maria Polla (f. 14 v.)
 V^a Faleu (f. 15 v.)
 V^a de Pera Juan Marques (f. 16 v.)
 V^a de Gabl. xina (f. 17 r.)
 V^a Putxera (f. 17 v.)
 Majorala dels Pagos (f. 18 r.)
 Catt^a Jaume V^a Filoni (f. 18 v.)
 Maria Florit V^a Catineva (f. 18 v.)
 Barbera Bausá Say (f. 18 v.)
 Juana Maria Revell (f. 19 r.)
 Francina
 V^a de Juan Matgi (f. 20 v.)
 Martina Munar (f. 21 v.)
 Seb^{na} Bou D^a (f. 21 v.)
 V^a de Miql. Mas (f. 22 r.)
 V^a de Miquel Bonet (f. 22 r.)
 Bet Calobre V^a (f. 22 r.)
 Barbera Filoni Salva (f. 22 v.)

V^a de Miql. Juan (f. 23 r.)
 V^a Vaquera (f. 23 r.)
 V^a de Miql. Juan Miliciano (f. 23 v.)
 V^a Fullana (f. 24 r.)
 Margta. Ferrer Pipa (f. 24 v.)
 Juana Ma. Mas V^a (f. 25 r.)
 V^a de Jaume Fiol (f. 25 r.)
 V^a Garavina (f. 25 v.)
 V^a dn Garau (f. 26 r.)
 V^a de Rafel Salvá (f. 26 r.)
 V^a Xesqueta (f. 27 r.)
 V^a Garrovera (f. 28 r.)
 Margt^a Cardaxa Solt^a (f. 28 v.)
 V^a de Ant^o Fiol Donat (f. 28 v.)
 V^a Rosa (f. 29 r.)
 V^a Boxa (f. 29 r.)
 Na Miquelona Solt^a (f. 29 v.)
 V^a de Pera Cotà (f. 29 v.)
 Maria Comellas (f. 30 r.)
 V^a de Arnau Munar (f. 30 r.)
 Catt^a Roig Asoleyat (f. 30 v.)
 V^a Brocala (f. 30 v.)
 V^a de Guill^m Bausa Fraró (f. 31 v.)
 V^a de Antto. Bausá Matheu (f. 32 r.)
 Fran^{na} Rebasá Solt^a (f. 32 r.)
 V^a de Rafel Gual Maymó (f. 32 v.)

Francesc Canuto i Bauzà

Notes

[1] Aquesta sèrie consta de 20 llibres. Comprèn el període 1742-1829. Enà manquen bastants, possiblement extraviats, per culpa de l'abandonament i la incúria que han senyorejat, anys i panys, per l'arxiu municipal.

[2] La vila de Sant Joan aportà, algun cop, personal per a la vigilància d'aquestes barraques. Al llibre d'actes de l'Ajuntament (1823-1838) trobam un santjoaner, Guillem

de la dona a les fonts documentals de caràcter fiscal. Solament quan és cap de família (soltera, òrfena o viuda) i no depèn de cap home, la dona és enregistrada als padrons.

La presència de la dona al llibre de la guàrdia marítima de l'any 1819 es redueix a 80, de les quals 45 són viudes.

El fet que les viudes són enregistrades majoritàriament pel malnom o indicant la dependència del seu home difunt, fa impossible el càlcul de percentatges.

Els escassos 35 noms de dona enregistrats són aquests, per ordre d'importància:

Barbera (6), Maria (5), Catalina (5), Anna (3), Francina (2), Sebastiana (2), Margarita (2), Juana, Paula, Martina, Elisabet, Bet, Magdalena.

Pel que fa als composts són aquests: Juana Maria (2), Francina Anna i Antonina Anna.

Transcriurem a continuació la relació de dones registrades (posam al costat de cada nom, entre parèntesis, el número de foli):

Oliver, àlies Coves, que, amb un salari de 54 lliures anuals, és nomenat guàrdia secreta de Cala Mabra per l'Ajuntament de Sant Joan. A *Documenta*, pàg. 457, transcrit per R. Gayà.

[3] Arxiu Municipal de Sant Joan. *Llibre d'actes 1815-1822*, «Albalán de encante del clavariato».

[4] Arxiu Municipal de Sant Joan. *Llibre d'actes 1815-1822*, dia 27 de gener de 1820, «Insolventes del clavariato 1819».

TERANYINES PRESENTÀ ELS SEUS PRIMERS FRUITS

Mn. Josep Estelrich,
coordinador del
col·lectiu Teranyines.

Durant les passades festes del Sol que balla el col·lectiu Teranyines protagonitzà tota una sèrie d'activitats per tal de mostrar a tot el poble santjoaner alguns dels resultats de la tasca de recuperació que silenciosament porta a terme des de fa alguns mesos. A més a més aquestes activitats volen ser com el mostrador de les nostres troballes i servir d'eina perquè la història i recerca santjoanera s'acostin a la gent del nostre poble.

El primer acte va tenir lloc a la sala de sessions de l'Ajuntament el 23 de juny, on la coral infantil del Col·legi Públic Son Juny va oferir un concert a tot el públic assistent.

Tot seguit prengué la paraula na Catalina Lluïsa Gayà, que va fer una breu intervenció sobre què era i què volia ser això del col·lectiu Teranyines. Durant el seu parlament parlà del grup de santjoaners que donà com a fruit *Documenta* (anys 1942-47). Cal recordar, ara i aquí, que aquest fulletó, que es publicà periòdicament durant aquells anys, és gairebé la primera cosa d'arreu dels països catalans que s'escrigué en català després de la guerra civil; i això, sense que el règim hi posàs cap emperò. Així ho anota l'escriptor català Ferrer i Gironès en un dels seus llibres sobre el tema. Na Catalina Lluïsa acabà la

seva intervenció tot demanant que el poble de Sant Joan ajudàs a recuperar la seva història en tot allò que pogués.

Per acabar la calorosa vetlada Josep Estelrich, coordinador del col·lectiu, va presentar la historiadora porrerenca Maria Barceló, professora de la Universitat i presidenta de la Societat Arqueològica Lul·liana. La insigne estudiosa de la història de Mallorca intentà que el públic entengués què era i per què servia la història local i que és més que necessari i urgent recuperar-la com més aviat millor. Maria Barceló va dir que cal que cada poble conegui d'on ve, qui són els seus avantpassats i què feren, perquè d'aquesta manera pot mirar cap al futur amb més seguretat i fermesa.

L'endemà, dia de Sant Joan, i després de l'ofici, el cor parroquial interpretà alguns dels goigs dedicats a la Mare de Déu de Consolació a l'església parroquial. Acte seguit el santjoaner Joan Bauzà Barceló va presentar l'edició facsímil d'aquests goigs que ha duit a terme. Joan Barceló va dir que aquella publicació, el primer fruit del col·lectiu Teranyines, era un intent de catalogació dels goigs de la Mare de Déu de Consolació. En aquesta carpeta es recullen 17 goigs, en els quals hi participen la literatura culta i popular.

La doctora Maria
Barceló, porrerenca,
ens va il·lustrar sobre
la història de
Mallorca.

El diumenge dia 25, també a la sala de plens del nostre Ajuntament va tenir lloc la presentació del tercer volum de les Monografies santjoaneres. Aquest nou volum de la col·lecció es diu *Sant Joan, un temps* i n'és l'autor en Carles Costa Salom. El llibre fou presentat pel canonge de la Seu mossèn Baltasar Coll que va realitzar una acurada mostra del contingut del llibre i de la figura de l'autor. El llibre de Carles Costa, amb un llenguatge senzill i popular, conta tota una sèrie d'històries que va viure i sentir durant els anys de postguerra.

Amb aquestes tres activitats el col·lectiu Teranyines donà per acabada la seva presència pública. La intenció és, però, dur a terme les activitats que es creguin necessàries per donar així a conèixer les investigacions dels membres que la conformen i apropar el món cultural i històric al nostre poble almenys una vegada cada any.

Joan Font

Catalina Lluïsa Gayà presentant el col·lectiu Teranyines.

SANT JOAN, UN TEMPS I

ELS GOIGS DE LA MARE DE DEU DE CONSOLACIO

Carles Costa i Salom. SANT JOAN, UN TEMPS. Monografies santjoaneres, 3. Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera. Amb el suport del Consell Insular de Mallorca. 1995, 96 pàgs.

Carles Costa i Salom (Sant Joan, 1933), ben conegut dins el món cultural mallorquí dels darrers vint-i-cinc anys, i particularment en l'àmbit de Sant Joan, el seu poble natal, obre el ventall dels seus records per traslladar el lector a la dècada dels anys quaranta, en el cor d'una vila pagesa, i acompanyar-lo pel curs d'un any, amb la successió de festes i tasques quotidianes. Comptant amb els seus records juvenils, amb el copiós arxiu de publicacions i notícies que el seu amor i la seva curiositat per la cultura popular l'han empès a replegar, i amb les informacions que ha pogut beure a fonts orals que ja s'estronquen a la carrera, ha salvat per a la història el record i la imatge pre-turística d'una vila, la de Sant Joan, igual aleshores, amb poques diferències, a la resta de viles del Pla, o gairebé de tota la part forana.

Amb un llenguatge planer i casolà, ens conta com eren les festes de Sant Antoni i dels Darrers

Mn. Baltasar Coll fent la presentació del llibre de Carles Costa.

Dies, les austeritats de la Quaresma i el tuàtem que envoltava les celebracions de Setmana Santa i Pasqua, el simple i esquifit protocol que acompanyava els bateigs i els casaments, vora la parafernàlia que es desplegava entorn dels enterraments i funerals... uns quadres coloristes d'un món ja esvaït, del qual ja només se'n pot trobar memòria en els museus etnològics o en les pàgines de publicacions com aquesta d'En Carles Costa.

La gent major podrà reviuire amb aquest llibre unes vivències que ja es perden dins la

boira dels anys, i les generacions joves podran conèixer els costums i l'ambient on varen créixer, patir i gaudir els seus pares i padrins.

Joan Bauçà i Barceló. ELS GOIGS DE LA MARE DE DÉU DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN. MALLORCA. Carpeta d'11 facsímils i bibliografia gogística, editada per Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera i Gogistes Tarragonins. 1995.

Amb una bella i endreçada edició, el col·lectiu santjoaner Teranyines presenta una carpeta amb els facsímils de les onze estampacions més qualificades, de les setze fins ara conegudes, dels Goigs de la Mare de Déu de Consolació del santuari santjoaner. S'hi contenen tres textos literaris diversos dels Goigs dedicats a la mateixa imatge, el text primitiu (1752) i dos del present segle (1907 i 1988), i dues composicions musicals, ambdues recents (1978 i 1988).

Joan Bauçà i Barceló ha disposat l'edició i l'ha acompanyada d'un estudi de cada un dels textos i la descripció de cada una de les 16 edicions que es coneixen, amb la respectiva bibliografia. La portada anterior de la carpeta porta un dibuix

*Joan Bauçà Barceló,
recopilador dels
Goigs.*

d'Ignasi Furió (1959), i la posterior, un "Virolai a la Mare de Déu de Consolació" del poeta santjoaner Miquel Gayà i Sitjar.

Una edició que no pot faltar entre les carpetes dels col·leccionistes de Goigs, ni en els arxius dels interessats per la cultura popular de la nostra terra.

Josep Estelrich Costa

ESCOLA DE MÚSICA SANT JOAN

L'escola de Música de Sant Joan informa a totes les persones interessades en iniciar o ampliar els seus coneixements musicals, de les matèries que s'impartiran en aquesta escola a partir del curs 95-96:

Piano (LOGSE)

Llenguatge musical (LOGSE)

Iniciació

A partir dels 6-7 anys. Es faran grups de 3 o 4 persones i es començarà a familiaritzar amb l'instrument des del 1r. dia, sense previ coneixement de solfeig. Aquest curs té l'avantatge de l'aprenentatge en grups de 3 a 4 pianos i la pertinent motivació dels alumnes un amb l'altre.

Curs de música descriptiva

Es tracta d'escoltar obres que contenen històries i estimulen la imaginació.

Informació:

Ajuntament. Tel.: 52 60 03 en hores d'oficina

TERANYINES, COL·LECTIU PER LA RECERCA HISTÒRICA SANTJOANERA

Reunió del dia 8 de juliol de 1995

Catorze foren els participants a la reunió d'aquest dia. Primerament es féu una revisió de les activitats portades a cap els dies 23 a 25 de juny, dins el programa de les Festes del Sol que balla, organitzades per l'associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Son Juny: un acte cultural el dia 23 a la sala d'actes de l'Ajuntament, amb la presentació del Col·lectiu Teranyines, feta per Catalina Lluïsa Gayà, i una conferència de la Dra. en Història, Maria Barceló, sobre «Valors de la Història local»; la presentació el dia 24 a l'església parroquial, després de la missa en honor del patró Sant Joan Baptista, d'una carpeta amb reproduccions facsímils de Goigs de la Mare de Déu de Consolació, preparada per Joan Bauzà i Barceló; i el dia 25, la presentació de la monografia santjoanera nro. 3, «Sant Joan, un temps», de Carles Costa Salom, altra vegada a la sala d'actes de l'Ajuntament, amb un parlant de Mn. Baltasar Coll, i un altre del mateix autor del llibre, Carles Costa. Els tres actes foren ben concorreguts.

A la sortida dels actes esmentats es posaren a la venda les noves publicacions, que es poden adquirir a Sant Joan, a Ca na Blanc, i a Ciutat, a Llibres Mallorca, llibreria Quart Creixent, llibreria Jovellanos i llibreria Embat. La carpeta de Goigs podrà comprar-se també a Consolació. S'intenta formar un grup de col·laboradors de Teranyines per procurar la venda domiciliària de les publicacions i l'obtenció de subscripcions a la col·lecció completa de les monografies que es vagin publicant.

El Col·lectiu ja ha rebut una dotzena de peticions de la col·lecció «Documenta», i ha posat en marxa la fotocòpia dels fulls que manquen per fer col·leccions completes, que començaran a distribuir-se tot d'una que estiguin llestes les enquadernacions.

Francesc Canuto va presentar el projecte d'un «Parentstic santjoaner» que podria posar-se a la venda per les futures festes de Nadal i Cap d'Any. Seria una publicació que contendria els temes tradicionals en aquest tipus de calendaris, però dins l'àmbit exclusivament santjoaner.

Dins el capítol d'informacions es comunica que la família de Josep Estelrich Mieres té el manuscrit de la monografia que en Pep d'Hortella tenia en projecte publicar, i potser un dia surti a llum dins la col·lecció de monografies santjoaneres. Un bon amic de Miquel Gayà i Sitjar s'ha ofert per escriure la biografia del poeta santjoaner. El Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana publica les actes d'un Congrés celebrat l'any passat sobre «El nostre patrimoni cultural tudat», on hi ha una comunicació d'Arnau Company i Bernat Crespí sobre el patrimoni «tudat» en el nostre terme; l'Arqueològica ha proposat fer un dia la presentació d'aquest tema a la nostra vila. Finalment es mostra als reunits un exemplar de «Rafel Ginard Bauçà. Obra poètica», a cura de Pere Rosselló Bover, llibre que s'acaba d'editar i recull tota l'obra poètica del pare Ginard, dispersa per revistes i altres publicacions.

El grup de teatre «Biaixos i Capgirons» convida totes les persones de qualsevol edat, que vulguin participar amb nosaltres a fer representacions teatrals. Per a més informació dirigiu-vos a qualsevol dels components del grup.

Biaixos i Capgirons

METEOROLOGIA

«Al juny, la pluja és lluny, i si plou, cada gota és com el puny»

Temperatura		Dia	Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: juny	Any: 1995
Max	Min							
28	14	1		1/4 tapat	variable		Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
28	11	2		clar	variable			
27	13	3		clar	xaloc		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
28	14	4		clar	llevant			
28	14	5		clar	variable			
25	15	6		clar	gregal	vent fluix		
27	14	7		clar	gregal	vent fluix		
31	15	8	1,4	1/4 tapat	gregal			
25	16	9	3,3	3/4 tapat	gregal			
29	15	10		tapat	gregal		4,7	
26	16	11	7,2	tapat	gregal		Precipitació parcial	
22	14	12	3,7	tapat	gregal			
28	14	13		2/4 tapat	variable			
31	15	14		2/4 tapat	llevant			
26	16	15		3/4 tapat	llevant			
28	15	16		clar	llevant			
33	15	17		clar	variable			
32	15	18		clar	migjorn			
34	17	19		clar	migjorn			
35	19	20		2/4 tapat	migjorn		10,9	
32	20	21		1/4 tapat	variable		Precipitació parcial	
29	19	22		clar	gregal			
35	18	23		clar	variable			
28	19	24		clar	gregal	vent fluix		
25	17	25		2/4 tapat	gregal	vent moderat		
28	18	26		3/4 tapat	llevant	vent moderat		
31	20	27		2/4 tapat	variable	vent fluix		
29	19	28		2/4 tapat	variable			
33	17	29		1/4 tapat	variable			
33	18	30		clar	xaloc			
		31						
29,1	16	Mitja	15,6				15,6	
								Precipitació total

L'any 1995 promet ser d'aquells vitencs; la sequera i les altes temperatures són presents des de fa mesos i per la marxa que duim tardarà en recuperar-se. I per si no bastàs, els dies 4 i 5 de juliol esclatà una tempesta estiuena que descarregà a certs indrets del terme prop de 90 litres/m², més aigua de la que duiem en tot l'any.

A l'igual que el passat mes de maig, els dies ennigulats foren la tònica predominant, mentre que la pluja aparegué, únicament, davant la presència de vent de gregal. D'altra banda, la predominància de vents correspon a situacions de component nordest, ja que la circulació de vents de component oest ha estat nul·la. En quant a les temperatures, el mes de juny començà amb valors normals per acabar amb valors bastant elevats. Realment, la pluja va ser escassa, essent molt normal en aquest mes, ja que també, al contrari «Sant Joan ploguent, fa el vi dolent», diuen.

La poca pluja caiguda durant el mes de juny ha sumat un total de 18,6 litres/m². La precipitació total acumulada és la següent:

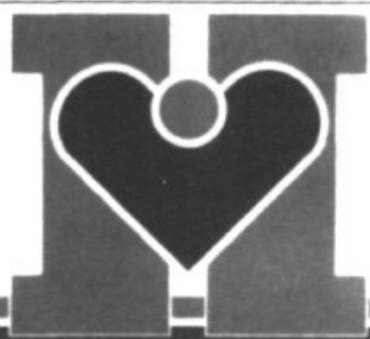
dia 8	2,5
dia 9	5,3
dia 11	7,2
dia 12	3,7
TOTAL	18,6

GENER	28,1
FEBRER	17,3
MARÇ	20,6
ABRIL	4,2
MAIG	0,0
JUNY	18,6
TOTAL	88,8

Malgrat l'andmala situació que patim des de principis d'any, podem resumir que la campanya cereal·fola ha estat, en molts casos, bona, i en molts altres, magre, la qual cosa vol dir que ha estat molt irregular. La palla va molt cara i és escassa. Totes aquestes teories han estat una conseqüència de la irregular meteorologia que sofrim des del desembre ençà. Hem de pressuposar que si durant la tardor d'aquest any conflueixen les condicions que se varen donar a la tardor de 1994, tindrem pluges a balquena, però com es demanava a aquell mariner sobre el temps que faria l'endemà, aquest respon «Demà ja t'ho diré».

En definitiva, ni plou ni vol ploure.

Miquel Company i Miquel Alzamora

HIPER MALLORCA

HiperCentro

SUPERMERCADO XITTI'S

OFERTA VALIDA DEL 21 DE JULIO AL 3 DE AGOSTO

109

VINO DON GARCIA BRIK L.

116

QUESO CARDONA SEMI

SERVILLETAS SCOTTEX DEC. + SOBRE NESCAFE

SUAVIZANTE MIMOSIN CARICIAS 3 L.

990

329

osin *caricias*

PANAL DODOTIS T. GDE. NIÑOS/AS 30 U.

nuevo **Dodotis**

Grande 9-15

863

LECHE DESNATA DA LIGERESA

FLORA

LECHE FLORA, LIGERESA BRIK L.

89

OFERTA ESPECIAL DEL 21 AL 27 DE JULIO

699

599

LECHONA MEDIA O ENTERA

89

PURO ZUMO 100% 1L

PURO ZUMO 100% 1L

ZUMO KAS FRUIT 100% 100 BRIK L.

214

GEL AVENA Y GLICERINA BYPSA

CLASICA **COMTESSA**

455

COMTESSA LITRO FRIGO

A Josep Estelrich Mieres (president de la Cooperativa i d'Unió de Pagesos)

Del blat la bona llavor
porgat amb dolça gaubança
o fores de lo millor
tot serenor i bonança
sembrant dins bona lleccó
el teu somni de pagès
d'amor amb sons d'enyorança
sefelcares com qui res
Josep amb viva esperança
on tenies ton cor pres.
Fores xeixa d'entre el jull
redol d'ordi i blat granat
feies crèixer el caramull
amb somnis per lo sembrat.
Parlant sempre amb bones noves
¡aquí, té saba el terror!
olor de blat i garroves
llaurant fondo el sementer
cor vermell i sense noses
com les flors del magraner.
Son parlar ple de consol
l'embat d'estiu vers l'entorn
treballant de sol a sol
al bat de sol de migjorn

rumiant qualche cançó
cal d'alegria o esperança
don l'acertada avior
plaent d'amor i recança
temps remots de l'antigor.
I amb olor d'alfabaguera
dels teulars dins lo teu hort
de dins ton blat la rovella
i el teu ideal jamai mort
vegem obrir la poncella
d'esperança i dolç cohnort.
Amb gran ombra de tristesa
desvetllada al nostre cor
de l'angúnia qual despresa
tota endolida i amb plor
pensarem amb tu amb fermesa.
Xeixanta-set primaveres
dins l'aire pur del record
¡Cantau, ocells i oronelles!
pel que no viu i mai mor.

amb tot l'afecte de *Bàrbara Matas Sastre*
juny de 1995, Sant Joan

FESTA DE L'ESTIU '95

¡O precursor Sant Joan!
vos estimam i feim festa
nostre Patró o sou tant gran
tant amatent vostra gesta
que vostre himne vos cantaran
els cantors amb veu xalesta;
festes de la pagesia
castanyetes i tambors,
de prop i en la llunyania
sons de pregària i amors
rialles, revetlla i crits,
vestits nous, gelats, joguines,
bosses de dàtils, confits,
jovenalla, nins i nines
amb música i esclafits
faldetes de robes fines.

La bandera s'estremeix
quan per festa volateja,
per la Vila s'espargeix
la gent somrient passeja
les músiques ofegades,
per la remor de la gent,
solen callar acovardades
pels trons dels coets rabent
tothom morant bé somriu
amb esperança creixent
pels majors i pel jovent
són les festes de l'estiu.

Que molts d'anys!

Bàrbara Mates Sastre

Agenda-Juliol

Natalicis

Antoni Jaume Gayà (17-VI-95)

Defuncions

Josep Estelrich Mieres (23-V-28 / 07-VI-95)

Noces

—

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 2:	Petra
Dia 9:	Porreres
Dia 16:	Sant Joan
Dia 23:	Vilafranca
Dia 30:	Ariany
Dia 6 d'agost:	Montuïri
Dia 13:	Petra

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).
PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

Estiu: De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h

Hivern: De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h

Horari de misses

20 h (dies feiners) / 10.30 h i 20 h (dies festius)

Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80

Centre Sanitari: 52 63 11

GESA: 55 41 11

Ajuntament: 52 60 03

Apotecaria: 52 62 52

Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company

Juny

dia 8 1,4

dia 9 5,3

dia 11 7,2

dia 12 3,7

Total mes 17,6

Total acumulat: 87,8

La lluna

Nova de dia 1 a dia 5.

Creixent de dia 6 a dia 12.

Plena de dia 13 a dia 19.

Minvant de dia 20 a dia 27.

Nova dia 28 a dia 31.

Efemèrides

JULIOL DEL 75 A SANT JOAN

- La revista *Sant Joan* no va sortir al carrer i ningú se'n recorda del que succeí.

JUNY DEL 85 A SANT JOAN

- La santjoanera, Catalina Mas, «Capitana», va treure un quilo d'or en el sorteig de la Creu Roja.

- A la revista *Mel i Sucre* es publicaren dos interessants articles, un sobre «la nova cuina» i un altre sobre els «moscards».

Gracià Sánchez

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

Elèctrica

PEP DES SAIG

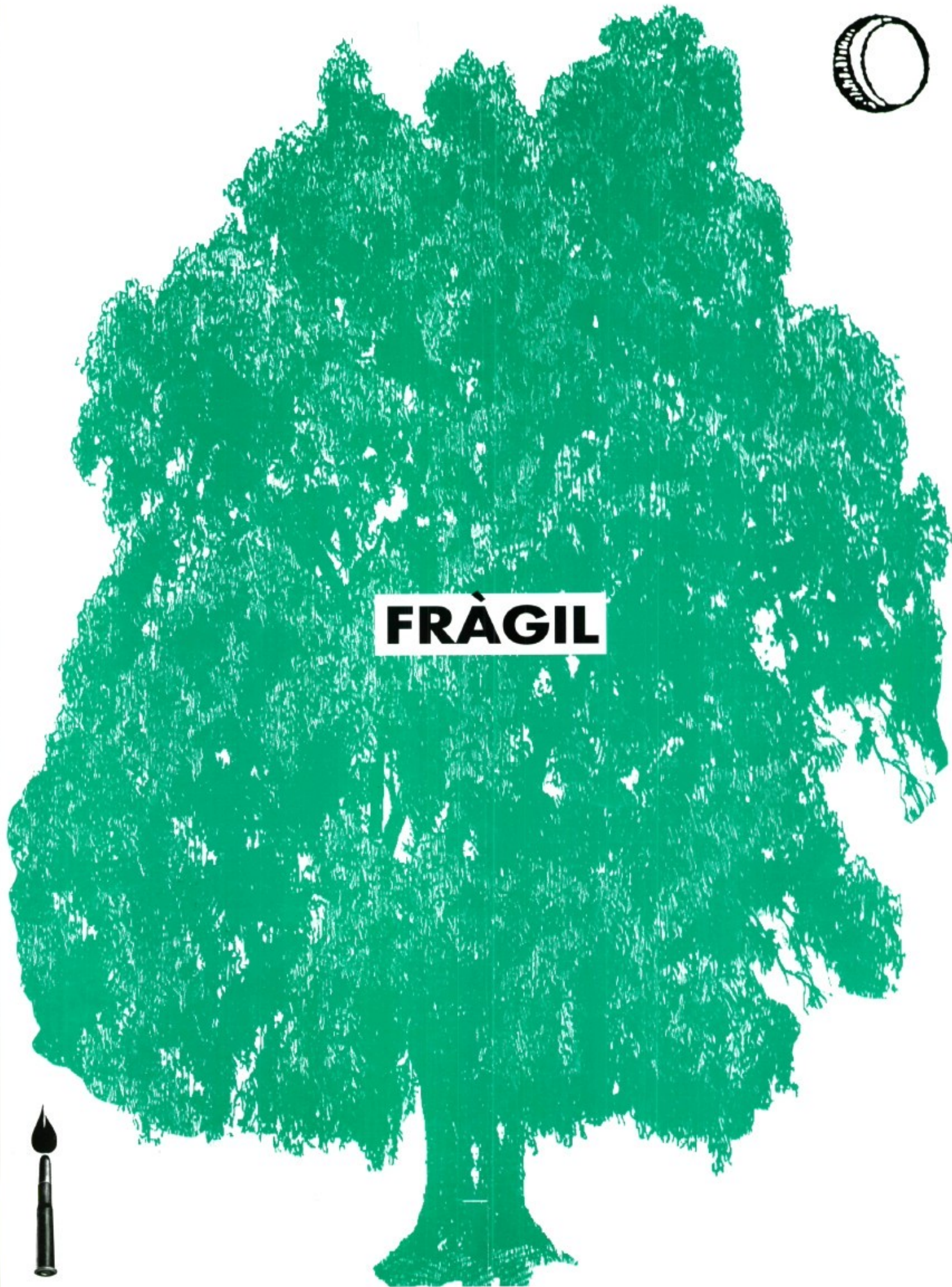

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23

Sant Joan

FRÀGIL

